

שמעון ולוי כוחה של תשובה

1. בראשית פרק מד

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ודבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמודך כפרעה: אדני שאל את עבדך לאמר היש לכם אב או אח: ויאמר אל אדני יש לנו אב וזקן וזקן זקנים קטן ואחיו מת וינותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו: ויאמר אל עבדך הורדהו אלי ואשימה עיני עלי:

2. בראשית פרק מב

ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנהנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת: ויען ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הזה נדרש: והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ ביניהם: ויסב מעליהם ויבדד וישב אלהם וידבר אלהם ויקח מאתם את שמעון ויאסר אותו לעיניהם:

3. אוצר המדרשים

אמר יוסף אם אני מניחם במקום אחד נוטלים עצה עלי ומחריבין את כרך מצרים, לפיכך הפריש שמעון מלוי שנאמר ויקח מאתם את שמעון, וכיון שהפרישו נעשה לוי יחידי, שנאמר ויפתח האחד את שקו, וכי אחד היה והלא כבר נאמר ויהי הם מריקים שקיהם, אלא האחד זה לוי שנעשה יחידי ותשש כחו באותה שעה, לכך נאמר שמעון ולוי אחים.

4. בראשית פרק לו

ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: עתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הברות ואמרנו חיה נכה אכלתהו ונראה מה יהיו חלמותיו:

5. רשי בראשית פרק מט פסוק ה

שמעון ולוי אחים - בעצה אחת על שכם ועל יוסף. ויאמרו איש אל אחיו ועתה לכו ונהרגהו, מי הם, אם תאמר ראובן או יהודה, הרי לא הסכימו בהריגתו, אם תאמר בני השפחות, הרי לא היתה שנאתן שלימה, שנאמר והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה וגו', יששכר וזבולן לא היו מדברים בפני אחיהם הגדולים מהם, על כרחך שמעון ולוי הם, שקראם אביהם אחים:

6. בראשית פרק לד

ויתצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בגנות הארץ: ויבא אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה וינעך: ויתדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנער על לב הנער... ויבני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה: ... ויהי ביום השלישי בהיותם פאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר: ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו: בני יעקב באו על החללים ויבאו העיר אשר טמאו אחותם: את צאנם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו: ואת כל חילם ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבאו ואת כל אשר בבית: ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ בפנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי: ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו: פ

7. בראשית פרק מט

שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם: בסדס אל תבא נפשי בקהלם אל תחד בדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור: ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם בעקב ואפיצם בישראל: ס

8. שכל טוב בראשית פרק מט ד"ה ה) שמעון ולוי

שמעון ולוי אחים. אחים הם בכל העצות, אחים בכעס, אחים בגבורה, שנא' ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה (בראשית לד כה), ובמכירת יוסף, שנא' ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא (שם לו יט), ואומר ויאמר איש אל אחיו אבל אשמים אנהנו (שם מב כא), מלמד ששניהם אחים הם בעצה ובכעס, שנא' ארור אפם.

9. רש"י בראשית פרק מט

כלי חמס - אומנות זו של רציחה, חמס הוא בידיהם, מברכת עשו היא, זו אומנות שלו היא, ואתם חמסתם אותה הימנו: מכרתיהם - לשון כלי זין... בארץ מגורתם נהגו עצמן בכלי חמס... אחלקם ביעקב - אפרידם זה מזה שלא יהא לוי במנין השבטים, והרי הם חלוקים. דבר אחר אין לך עניים וסופרים ומלמדי תינוקות אלא משמעון, כדי שיהיו נפוצים, ושבתו של לוי עשאו מחזר על הגרנות לתרומות ולמעשרות, נתן לו תפוצתו דרך כבוד:

10. דברים פרק לג

וזאת ליהודה ויאמר שמע קול יהודה ואל עמו תביאנו וידו רב לו ועזר מצריו תהיה: ס

11. ספרי דברים פסקא שמח ד"ה וזאת ליהודה

וזאת ליהודה מלמד שנתפלל משה על שבטו של שמעון אמר לפניו רבונו של עולם כל זמן ששבטו של שמעון שרוי בצער ומתפלל לפניך אתה מעלה אותו מתוכה. ואל עמו תביאנו, שקרבו עמו לברכה שנאמר ויאמר יהודה לשמעון אחיו עלה אתי בגורלי. ידיו רב לו, בשעה שנאמר ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי. ועזר מצריו תהיה. כענין שנאמר ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב.

12. בבא מציעא דף פד עמוד א

יומא חד הוה מפלגי בי מדרשא: הסייף והסכין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה - משעת גמר מלאכתו, ומאימתי גמר מלאכתו? רבי יוחנן אומר: משיצרפם בכבשן, ריש לקיש אמר: משיצחצחון במים. - אמר ליה: לסטאה בלסטיותיה ידע! - אמר ליה: ומאי אהנת ל? התם רבי קרו לי, הכא רבי קרו לי. אמר ליה: אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה. חלש דעתיה דרבי יוחנן, חלש ריש לקיש. אתאי אחתיה קא בכיא, אמרה ליה: עשה בשביל בני! אמר לה: עזבה יתמיד אני אחיה. - עשה בשביל אלמנותי! - אמר לה: ואלמנותיך עלי תבטחו. נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש, והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובא. אמרו רבנן: מאן ליזיל ליתביה לדעתיה - ניזיל רבי אלעזר בן פדת, דמחזדין שמעתיה. אזל יתיב קמיה, כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה: תניא דמסייעא לך. אמר: את כבר לקישא? בר לקישא, כי הוה אמינא מילתא - הוה מקשי לי עשרין וארבע קושיותא, ומפרקינא ליה עשרין וארבעה פרוקי, וממילא רווחא שמעתא. ואת אמרת תניא דמסייע לך, אטו לא ידענא דשפיר קאמינא? הוה קא אזיל וקרע מאניה, וקא בכי ואמר: היכא את בר לקישא, היכא את בר לקישא, והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה]. בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה.

13. שמות פרק לב

ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי ליקנך אלי ויאספו אליו כל בני לוי: ויאמר להם כה אמר יקנך אלהי ישראל שימו איש חרבו על ירכו עברו נשובו משער לשער במחנה וחרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו: ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום השליש אלפי איש: ויאמר משה מלאו ידכם היום ליקנך כי איש בבנו ובאחיו ולתת עליכם היום ברכה: רש"י - מלאו ידכם - אתם ההורגים אותם, בדבר זה תתחנכו להיות כהנים למקום:

14. וזאת הברכה

וללוי אמר תמיד ואוריד לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה: האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הפיר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמתך ובריתך ונצרו: יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ושימו קטורה באפך וכליל על מזבחתך: בך יקנך חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתננים קמיו ומשנאיו מן קומיו:

15. במדבר פרק כה

וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב: ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן: ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף יקנך בישראל: ויאמר יקנך אל משה סח את כל ראשי העם והזקע אותם ליקנך נגד השמש וישב חרון אף יקנך מישראל: ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור: והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדנית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד: וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה וישח רמח בידו: ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: היו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: ונדבר יקנך אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל: ושם איש ישראל המכה אשר הפה את המדנית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני:

16. ספרי דברים שמת ד"ה וללוי

וללוי אמר, למה נאמר לפי ששמעון ולוי שניהם שתו בכוס אחד שנאמר ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישארל משל לשנים שלוו מן המלך אחד פרע למלך וחזר והלוה את המלך ואחד לא דיו שלא פרע אלא חזר ולוה כך שמעון ולוי שניהם לוו בשכם כענין שנאמר ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבואו על העיר בטח ויהרגו כל זכר לוי פרע מה שלוה במדבר שנאמר ויעמד משה בשער המחנה ויאמר כה אמר ה' שימו איש חרבו על ירכו ויעשו בני לוי כדבר ה' וחזר והלוה את המקום בשטים שנאמר פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי שמעון לא דיו שלא פרע אלא חזר ולוה שנאמר ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני לכך נאמר וללוי אמר.